

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства освіти і науки,
молоді та спорту України
29 березня 2012 року № 384

Форма № Н - 3.04

Одеська національна академія харчових технологій

Кафедра економіки промисловості

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор
з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Ф.А. Трішин

“ _____ ” _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

_____ Економічна географія _____
(шифр і назва навчальної дисципліни)
галузь знань _____ 0305 «Економіка та підприємництво» _____
напрями підготовки _____ 6.030504 «Економіка підприємства»;
6.030507 «Маркетинг» _____

Інститут ННІПЕіМ ім. Г.Е. Вейнштейна, факультет економіки бізнесу та контролю, кафедра економіки промисловості

2018 рік

Робоча програма з дисципліни «Економічна географія» для студентів за напрямом підготовки 0305 «Економіка та підприємництво», 6.030504 «Економіка підприємства», професійне спрямування «Економіка підприємства»; 6.030507 «Маркетинг», професійне спрямування «Маркетинг» « 30 » січня 2018 року – 11 с. Складена на основі навчальної програми, яка затверджена методичною радою ОНАХТ.

Розробник: к.е.н., доцент Самофатова В.А.

Програма вивчення навчальної дисципліни базується на основі ОПП бакалаврів напрямів підготовки 6.030504 «Економіка підприємства» та 6.030507 «Маркетинг».

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економіки промисловості

Протокол від “24” січня 2018 року № 8

Завідувач кафедри економіки промисловості

_____ (Павлов О.І.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“24 ” січня 2018 року

Схвалено радою спеціальностей 7.03050401; 8.03050401 «Економіка підприємства» (за видами економічної діяльності), напряму підготовки бакалаврів 6.030504 «Економіка підприємства»; 7.03050901; 8.03050901 «Облік і аудит»; напряму підготовки бакалаврів 6.030509 «Облік і аудит»; 7.03060101; 8.03060101 «Менеджмент організацій і адміністрування» (за видами економічної діяльності, напряму підготовки бакалаврів 6.030601 «Менеджмент».

Протокол від. “22” лютого 2018 року №6

“22” лютого 2018 року Голова _____ (Павлов О.І.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено радою спеціальностей 7.030507 «Маркетинг», напряму підготовки бакалаврів 6.030507

Протокол від. “23” лютого 2018 року №5

“26” лютого 2018 року Голова _____ (Савенко І.І.)

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 2	Галузь знань <u>0305 «Економіка та підприємництво»</u> (шифр і назва)	Вибіркова	
	Напрямок підготовки 6.030504 «Економіка підприємства», 6.030507 «Маркетинг»		
Модулів – 1	Спеціальність (професійне спрямування): «Економіка підприємства»; «Маркетинг»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		1-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання - реферат		Семестр	
Загальна кількість годин - 72		2-й	3-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1,6 самостійної роботи студента – 4,5	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <i>бакалавр</i>	Лекції	
		14 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		10 год.	2 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		43 год.	59 год.
		Індивідуальні завдання:	
		год.	
		22 год.	46 год.
		Підготовка та складання контрольних заходів	
5 год.	5 год.		
Вид контролю:			
Залік	Залік		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 0,56

для заочної форми навчання – 0,14

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

«Економічна географія» - це наука і навчальна дисципліна про взаємопов'язане розміщення і розподіл природних умов і ресурсів, населення і господарства у геопросторі, про вплив природи на життя суспільства та вплив господарської діяльності на природу.

Мета викладання дисципліни «Економічна географія» полягає у тому, щоб ознайомити студентів з закономірностями розвитку і розміщення населення, природних ресурсів та господарства як у цілому на планеті, так і в окремих регіонах світу.

Завданням вивчення дисципліни «Економічна географія» є вивчення цілісності світу, природних ресурсів, динаміки населення, розвитку світового господарства та актуальних проблем людства.

В результаті вивчення дисципліни «Економічна географія» студенти повинні **знати**: закономірності розвитку і розміщення господарства та населення як у цілому на планеті, так і в окремих регіонах світу; галузеву та територіальну структуру світового господарства.

На основі отриманих знань студент повинен **вміти**: класифікувати країни за структурою господарства та рівнем економічного розвитку; користуватися картографічною і довідковою літературою; характеризувати сучасну демографічну ситуацію в світі; називати і характеризувати основні принципи раціонального природокористування; аналізувати ресурсний потенціал світу.

2. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1.

Змістовий модуль 1. Загальна економіко-географічна характеристика світу.

Тема 1. Предмет, метод і завдання курсу «Економічна географія».

1.1 Економічна географія як галузь географічної науки.

1.2 Методологічні основи курсу «Економічна географія». Методи досліджень і джерела географічної інформації.

Тема 2. Типи та системи країн світу.

2.1 Класифікація країн світу.

2.2 Систематизація країн за структурою господарства.

2.3 Типи країн за рівнем розвитку.

Тема 3. Характеристика населення світу.

3.1 Населення – головна продуктивна сила суспільства.

3.2 Чисельність населення світу, його природний та механічний рух.

3.3 Проблема продовольчої безпеки у світі та шляхи її вирішення.

Тема 4. Природно-ресурсний потенціал світу.

4.1 Природно-ресурсний потенціал світу і його структура.

4.2 Мінеральні ресурси.

4.3 Земельні та кліматичні ресурси.

Тема 5. Міжнародний поділ праці і світове господарство.

5.1 Міжнародний поділ праці.

5.2 Світове господарство.

5.3 Науково-технічна революція (НТР).

Тема 6. Характеристика світового господарства.

- 6.1 Промисловість – провідна галузь світового матеріального виробництва.
 6.2 Паливно-енергетичний комплекс (ПЕК).
 6.3 Металургійний комплекс та машинобудування.

Тема 7. Світовий агропромисловий комплекс (АПК).

- 7.1 Галузева структура та особливості розміщення сільського господарства.
 7.2 Характеристика і перспективи розвитку харчової промисловості.
 7.3 Екологічні та сировинно-енергетичні проблеми людства.

3. Структура навчальної дисципліни «Економічна географія»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Модуль 1													
Змістовий модуль 1. Загальна економіко-географічна характеристика світу.													
Тема 1. Предмет, метод і завдання курсу «Економічна географія».	8	2	-	-	3	6	13	1	-	-	6	8	
Тема 2. Типи та системи країн світу.	10	2	2	-	3	6	13	1	0,5	-	7	9	
Тема 3. Характеристика населення світу.	10	2	2	-	3	6	12	1	0,5	-	6	8	
Тема 4. Природно-ресурсний потенціал світу.	10	2	2	-	3	6	12	1	0,5	-	7	9	
Тема 5. Міжнародний поділ праці і світове господарство.	8	2	-	-	3	6	10	0,5	-	-	6	8	
Тема 6. Характеристика світового господарства.	10	2	2		3	6		0,5			7	8	
Тема 7. Світовий агропромисловий комплекс (АПК).	11	2	2		4	7		1	0,5		7	9	
Модуль 1	5	5	-	-	-	-	5	5	-	-	-	-	
Разом за змістовим модулем 1	72	19	10	-	22	43	72	11	2	-	46	59	
Усього годин за модулем 1	72	19	10	-	22	43	72	11	2	-	46	59	
Усього годин	72	19	10	-	22	43	72	11	2	-	46	59	

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Типи та системи країн світу.	2
2	Тема 2. Характеристика населення світу.	2
3	Тема 3. Природно-ресурсний потенціал світу.	2
4	Тема 4. Характеристика світового господарства.	2
5	Тема 5. Світовий агропромисловий комплекс (АПК).	2
Разом:		10

6. Самостійна робота

№	Назва самостійної роботи	Кількість годин за змістовими модулями для форм навчання			
		денної		заочної	
		ЗМ 1	Усього	ЗМ 1	Усього
1	2	3	4	5	6
1.	Опрацювання теоретичного (лекційного) матеріалу: вивчення конспекту та зіставлення з підручником, самоперевірка за питаннями до розділів тощо	11	11	4	4
2.	Підготовка до практичних (семінарських) занять, лабораторних робіт	5	5	2	2
3.	Опрацювання окремих тем навчальної програми, які не виносяться на лекції	5	5	7	7
4.	Виконання індивідуальних завдань	22	22	46	46
5.	Разом з дисципліни	43	43	59	59
6.	Підготовка до складання контрольних заходів	5	5	5	5

7. Індивідуальні завдання

Написання рефератів за темами:

1. Місце України у світовому територіальному поділі праці
2. Міжнародний туризм.
3. Ресурсний потенціал України.
4. Світові земельні ресурси.
5. Рекреаційні ресурси світу.
6. Мінеральні ресурси світу.
7. Ресурси Світового океану.
8. Міжнародний географічний поділ праці.
9. Позитивні та негативні наслідки НТР.
10. Промисловість як провідна галузь світового матеріального господарства.
11. Паливно-енергетичний комплекс.
12. Металургійний комплекс.
13. Світовий машинобудівний комплекс.
14. Хімічна, лісова і деревообробна промисловості.
15. Легка промисловість.
16. Світова харчова промисловість.
17. Харчова промисловість України.
18. Характеристика світового сільського господарства.
19. Транспорт і міжнародні економічні зв'язки.
20. Сировинно-енергетичні проблеми людства.
21. Світові екологічні проблеми.

8. Методи навчання

У процесі проведення лекційних занять будуть використані навчальні дискусії, ілюстрації, проблемний виклад навчального матеріалу.

При проведенні практичних занять для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів будуть використані методи: мозкового штурму, конкретних ситуацій, різні види дискусій. На практичних заняттях використовуються завдання для розв'язання задач, перелік запитань з тем для усного опитування, тести для підсумкового контролю знань студентів денної форми навчання з окремих тем дисципліни.

9. Методи контролю

Поточний та підсумковий контроль знань студентів денної форми навчання здійснюється на підставі «Положення про рейтингову систему оцінки знань студентів з дисципліни».

Питання для проведення вхідного контролю знань студентів

1. Характеристика економіко-географічного положення України.
2. Адміністративно-територіальний поділ України.
3. Природно-ресурсний потенціал України.
4. Демографічна ситуація в Україні.
5. Загальна характеристика господарства України.
6. Значення і структура АПК України.
7. Екологічна ситуація в Україні.
8. Світові природні ресурси.
9. Типи країн за рівнем економічного розвитку.
10. Територіальний поділ праці.
11. Міжнародна спеціалізація України.

Поточний контроль знань студентів з дисципліни здійснюється шляхом усного та письмового опитування студентів та розв'язання ними практичних завдань на практичних заняттях, опитування студентів, а також підсумкового тестування з окремих тем дисципліни.

Засобами для проведення поточного контролю знань студентів з дисципліни є:

- завдання для проведення практичних занять;
- контрольні тести з усіх тем дисципліни;
- завдання для виконання самостійної роботи студентів з дисципліни.

Підсумковий контроль знань студентів здійснюється шляхом складання іспиту з дисципліни на підставі накопичених кожним студентом балів рейтингу на протязі семестру під час поточного контролю та оцінки, отриманої безпосередньо на заліку.

Питання проведення контролю залишкових знань студентів

1. Економічна географія як галузь географічної науки.
2. Групування країн за рівнем економічного розвитку.
3. Народонаселення та його роль у розвитку і територіальній організації народного господарства.
4. Демографічні проблеми країн Європи.
5. Демографічні проблеми країн, що розвиваються.
6. Міське та сільське населення. Урбанізація та проблеми довкілля.
7. Природні умови та ресурси. Вплив природних ресурсів на рівень розвитку економіки країни.
8. Ресурсозабезпеченість та раціональне природокористування.
9. Світові мінеральні ресурси (паливні, рудні та нерудні, будівельна сировина).
10. Кліматичні та рекреаційні ресурси.
11. Промисловість – провідна галузь світового матеріального господарства.
12. Характеристика паливно-енергетичного комплексу (ПЕК).
13. Значення і характеристика світового машинобудівного комплексу.
14. Галузева структура харчової промисловості.
15. Основні напрями науково-технічного прогресу (НТП) у сучасному світовому господарстві.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Рейтингова система ОНАХТ – 150-бальна.

Якщо вивчення дисципліни протягом семестру завершується іспитом, то позитивна оцінка за змістовий модуль повинна бути в межах 90 – 150 балів, якщо завершується заліком – в межах 80 – 130 балів.

Треба розподілити ці бали у кожному змістовому модулі за видами робіт, що підлягають контролю.

Оцінка залікового кредиту (тобто оцінка з дисципліни за семестр) визначається за формулою

$$O_{\Sigma} = \frac{\sum_{i=1}^m M_i}{m},$$

де O_{Σ} – оцінка залікового кредиту;

M_i – оцінка за i -й змістовий модуль залікового кредиту;

m – кількість змістових модулів у заліковому кредиті.

Однакові види роботи студентів обох форм навчання повинні оцінюватись однаковими балами, помноженими на відповідну кількість робіт. Виняток становить оцінка виконання індивідуальних завдань (контрольних робіт), що пояснюється суттєвою різницею їх змістів та обсягів – значно більших у заочників.

Кількість модулів обох форм навчання повинна бути однаковою. Якщо кількість контрольних робіт заочників менша, ніж кількість модулів, зміст контрольної роботи розбивається відповідно до кількості модулів.

Вид роботи, що підлягає контролю	Оцінні бали		Форма навчання					
			денна			заочна		
	min	max	Кільк. робіт, одиниць	Сумарні бали		Кільк. робіт, одиниць	Сумарні бали	
		min		max	min		max	
<i>l</i>	2	3	4	5	6	7	8	9
ЗАЛІКОВИЙ КРЕДИТ 1 Змістовий модуль 1								
Робота на лекціях	1	2	6	6	12	3	3	6
Робота на практичних заняттях	3	5	5	15	25	1	3	5
Опрацювання тем, не винесених на лекції			-	-	-	1	24	30
Підготовка до практичних занять	1	2	5	5	10	1	1	2
Виконання індивідуальних завдань (контрольних робіт)	–	–	1	14	23	1	9	30
Проміжна сума	–	–	–	40	70	-	40	73
Модульний контроль (колоквіум)	–	–	1	20	30	1	20	27
Оцінка за модуль 1	–	–	–	60	100	-	60	100
Оцінка за заліковий кредит 1			60...100			60...100		

Контроль успішності та якості навчання здійснюється з використанням методів, засобів та систем оцінювання, що визначаються вищим навчальним закладом. Наприклад, оцінка балами якості навчання студентів заочної форми повинна враховувати наступне.

– Робота на лекціях. Мінімальний бал вимагає присутності на кожній лекції. Збільшення бала до максимального передбачає оцінювання якості ведення студентом конспекту.

— Опрацювання тем, не винесених на лекції, оцінюється за якістю складеного студентом конспекту.

– Контрольні роботи. Мінімальний бал свідчить про наявність виконаної у повному обсязі роботи. Підвищення бала визначається самостійністю її виконання (звернення за консультацією під час її виконання, якість відповідей на питання за змістом роботи при її захисті).

Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни повинна враховувати, крім названих у таблиці 10, рейтингові оцінки (бали), одержані за окремі види навчальної роботи студента: поточне та підсумкове тестування рівня засвоєння теоретичного матеріалу; виконання лабораторних досліджень; практичну діяльність під час практик; оцінку за участь у наукових конференціях, олімпіадах, наукових публікаціях тощо.

У таблиці 11 наведено відповідність оцінних балів за різними шкалами.

Таблиця 11. Зіставлення оцінки знань студентів за різними шкалами

За шкалою ECTS	За національною шкалою	За шкалою ОНАХТ з підсумком
		залік
A	відмінно	88 – 100
B	дуже добре	81 – 87
C	добре	74 – 80
D	задовільно	68 – 73
E	достатньо	60 – 67
FX	незадовільно з можливістю повторного складання	40 – 59
F	незадовільно з обов'язковим додатковим навчанням	0 – 39

13. Методичне забезпечення

Науково-методичне забезпечення навчального процесу включає: державні стандарти освіти; навчальні плани; навчальні програми з усіх навчальних дисциплін та видів практик; підручники і навчальні посібники; методичні матеріали до семінарських, практичних і лабораторних занять; індивідуальні науково-дослідні завдання (ІНДЗ); контрольні завдання до всіх видів занять; контрольні роботи з навчальних дисциплін; текстові та електронні варіанти тестів для поточного і підсумкового контролю знань; методичні матеріали з питань самостійного опрацювання фахової літератури, виконання ІНДЗ, курсових і дипломних робіт. Опорні конспекти лекцій, інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни, перелік демонстраційних навчально-методичних матеріалів, технічних засобів навчання, в тому числі лабораторного обладнання й устаткування, аудіовізуальних засобів навчання, програмного забезпечення, навчальних моделей, необхідних для вивчення курсу.

14. Рекомендована література

Базова

1. Розміщення продуктивних сил України. За ред. Є.П. Качана. – К.: ВД «Юридична книга», 2005. – 704 с.
2. Розміщення продуктивних сил. За ред. В.В. Ковалевського. – К.: Знання, 2005. – 350 с.
3. Сиротинко А.Й. Економічна і соціальна географія України. – К.: Освіта, 2001. – 230 с.
4. Топузов О.М., Тименко Л.В. Економічна і соціальна географія світу. Підруч. для 10 кл. загальноосвіт. навч. закладів. – К.: Зодіак-ЕКО. 2005. – 208 с.

Допоміжна

1. Економічна і соціальна географія світу. За ред. Кузика С.П. – Л.: Світ, 2005. – 672 с.
2. Заставний Ф.Д. Економічна і соціальна географія України. Підруч. для 9 кл. серед. шк. – К.: Форум, 2006. – 239 с.
3. Кобернік С., Коваленко Р. Географія. Довідник для абітурієнтів і школярів. – К.: Літера, 2008. – 608 с.
4. Мочерний С.В. Економічна теорія. – К.: Академія, 1999. – 592 с.
5. Яценко Б.П. Економічна і соціальна географія світу. - К.: Прок-Бізнес, 2006. – 351 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Навчально-методичний кабінет кафедри економіки промисловості ОНАХТ, ауд. А-411.
2. Бібліотека ОНАХТ.
3. Одеська державна наукова бібліотека ім. М. Горького, вул. Пастера, 13, т. 23-21-93.
4. Одеська обласна універсальна бібліотека ім. М. Грушевського, вул. Троїцька 49/51, т.22-50-69.
5. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського, www.nbuv.gov.ua.
6. Книжковий супермаркет, вул. Буніна, 33, т. 32-17-97.
7. Інтернет-клуб ЕХЕ, вул. М.Арнаутська, 117, т. 716-57-09.
8. Інтернет-клуб Дайвер, пр. Шевченко 1а, т. 779-88-69.
9. Інтернет-клуб Матрица, пр. Шевченко 11, т. 37-88-63.
10. Інтернет-клуб Сателіт, вул. О. Матросова, 6, т. 22-28-76.
11. Internet–сайти: www.geoknigi.com.ua; www.economicus.ru; www.ecsoman.edu.ru; www.lib.aldebaran.ru.